

Todennäköisyyslaskennan jatkokurssi

Harjoitus 1 syksy 2005, vko 45

1. Viidentoista arvan joukossa on
kolme, joilla voittaa 10 euroa,
neljä, joilla voittaa 3 euroa,
lopun arvat ovat tyhjiä. Olkoon X ”kaksi arpa ostavan henkilön voittosumma”. Laske $E(X)$.
2. Laskettaessa n reaaliluvun aritmeettinen keskiarvo luvut pyöristetään kokonaisluvuiksi. Oletamme, että pyöristysvirheet ovat riippumattomia ja $\text{Tas}(-\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ -jakautuneita sm:ia. Olkoon X aritmeettisen keskiarvon virhe. Mikä on n :n vähintään oltava, jotta

$$P\{|X| \geq 0.01\} < 0.05.$$

Käytä arviointiin Tšebyševin epäyhtälöä.

3. Osoita, että tapahtumat $A_1, \dots, A_n$ ovat riippumattomia, jos ja vain jos sm:t $1_{A_1}, \dots, 1_{A_n}$ ovat riippumattomia.
4. Osoita kahdelle tapahtumalle A ja B : A ja B ovat riippumattomia, jos ja vain jos $\text{Cov}(1_A, 1_B) = 0$.
5. Todista Schwarzin epäyhtälö (L.3.1.7 kirjassa ja L.3.1.5 luennoissa).
Ohje: Tarkastele odotusarvoa $E((tX + Y)^2), t \in \mathbb{R}$.

vkon 46 harjoitukset kääntöpuolella